

4 QUADERNS D'AVALUACIÓ 6

EL CONEIXEMENT DE LLENGÜES A CATALUNYA

ÍNDEX

1. El coneixement de la llengua catalana	7
1.1. Educació primària	7
1.2. Educació secundària obligatòria	13
2. El coneixement de la llengua castellana	19
2.1. Educació primària	19
2.2. Educació secundària obligatòria	28
3. El coneixement de la llengua anglesa	34
3.1. Educació primària	34
3.2. Educació secundària obligatòria	39
3.3. Batxillerat	47
4. Conclusions	51

El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (CSd'A) disposa de dades sobre el coneixement de la llengua catalana, la llengua castellana i la llengua anglesa en diverses etapes del sistema educatiu a partir de diferents avaluacions realitzades fonamentalment des de l'any 1999.

La majoria de les avaluacions que es tenen en compte aquí han estat dutes a terme en coordinació amb organismes d'avaluació estatals com l'INECSE (Instituto Nacional de Evaluación del Sistema Educativo: actualment Instituto de Evaluación) o amb organismes internacionals com l'OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic), que promou el projecte PISA (Programme for International Student Assessment). Per tant, proporcionen dades que permeten comparar els resultats obtinguts per l'alumnat català en el coneixement de llengües (català, castellà i anglès) amb els obtinguts per alumnes a escala estatal (inclosos els de Catalunya) o per alumnes d'altres sistemes educatius.

D'altra banda, els resultats de llengua anglesa obtinguts per l'alumnat de Catalunya al final del batxillerat es comparen amb un nivell de certificació oficial com és el cicle elemental de les escoles oficials d'idiomes de Catalunya (EOI). Les proves de competèn-

La majoria de les avaluacions analitzades permeten comparar els resultats obtinguts a Catalunya i a l'Estat espanyol.

cies bàsiques aplicades a Catalunya des del 2001 ofereixen dades comparatives entre cursos i cicles. Elaborades per la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, són una eina per a l'avaluació interna dels centres educatius. La taula núm. 1 permet veure els estudis d'avaluació analitzats:

Taula 1 ■ Avaluacions analitzades

	Avaluacions	Comparacions de resultats amb:
Educació primària	• Educació primària 2003 (INECSE). Sisè curs (12 anys) • Avaluació de la llengua anglesa en l'educació primària 1999 (INECSE). Sisè curs (12 anys) • Competències bàsiques 2001 i 2003 (CSd'A). Quart curs (10 anys)	Espanya Espanya
ESO	• Educació secundària 2000 (INECSE). Quart curs (16 anys) • Avaluació de la llengua anglesa en l'ESO 2001 (INECSE). Segon (14 anys) i quart curs (16 anys) • PISA 2003. Alumnat de 15 anys • Competències bàsiques 2002 i 2004 (CSd'A). Segon curs (14 anys)	Espanya Espanya 41 països

Batxillerat	La situació de la llengua anglesa en el batxillerat a Catalunya 2000-2004 (CSd'A). Segon de batxillerat (18 anys)	Certificació cicle elemental d'EOI
-------------	---	------------------------------------

La taula núm. 2 permet veure quina llengua s'avalua en cada un dels nivells educatius.

Taula 2 ■ Llengües avaluades

	catalana	castellana	anglesa
Educació primària	●	●	●
ESO	●	●	●
Batxillerat			●

Pel que fa a l'anàlisi de dades, els resultats es presenten en puntuacions mitjanes de percentatges d'encerts, que indiquen el tant per cent d'encerts que ha obtingut l'alumnat en una prova o en una part concreta de la prova, que segons la taula d'especificacions correspon a una habilitat avaluada o a un ítem concret. Aquests resultats permeten conèixer la tendència general d'assoliment d'uns objectius/continguts i són analitzats estadísticament d'acord amb la teoria clàssica dels tests (TCT).

Els resultats també es donen d'acord amb una escala de rendiment que situa l'alumnat en nivells de competència segons la puntuació obtinguda en funció de les característiques dels ítems contestats correctament a partir de la teoria de resposta a l'ítem

(TRI). En aquest cas, l'anàlisi estadística dels resultats és més complexa, ja que es correlacionen més estretament amb nivells de coneixements i habilitats implícits en les tasques proposades.

D'altra banda, l'avaluació de les competències bàsiques ens proporciona dades sobre l'assoliment de les habilitats en llengua catalana, castellana i anglesa de l'alumnat de 4t curs de l'educació primària (10 anys) i de 2n curs de l'educació secundària obligatòria (14 anys). Els resultats es presenten en percentatges d'alumnat que supera la competència avaluada en cada cas. Una competència determinada s'avalua amb activitats concretes i es calcula el tant per cent d'alumnat que la supera en funció d'un criteri establert prèviament, que fixa que la competència se supera si s'obté al voltant del 65% de la puntuació en les activitats proposades.

1. EL CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA

1.1. Educació primària

L'avaluació de l'educació primària del 2003 ens proporciona dades sobre el coneixement de la llengua catalana de l'alumnat de 6è curs en les habilitats de comprensió oral, comprensió escrita i expressió escrita. La mostra avaluada ha estat de 2.105 alumnes, provinents de 100 centres de Catalunya. Aquests 100 centres inclouen els 63 que formen part de la mostra estatal en l'avaluació impulsada per l'INECSE i els 37 amb què s'ha ampliat l'esmentada mostra perquè sigui representativa del territori català.

La comprensió oral avalua quatre nivells de comprensió: la interpretació literal de la informació escoltada, la capacitat de reorganitzar aquesta informació i de fer-ne una interpretació inferencial i una interpretació crítica. Els resultats mostren que l'alumnat entén el sentit general del text escoltat, que el sap organitzar correctament, però que manifesta dificultats a l'hora de relacionar la informació amb els coneixements assolits anteriorment (nivell de comprensió inferencial).

La comprensió escrita valora la destresa en la lectura literal, l'aptitud de reorganitzar la informació i la capacitat de fer-ne una lectura inferencial i una interpretació crítica a partir de preguntes construïdes sobre textos literaris, informatius i verboicònics. Els resultats mostren que l'alumnat entén millor els textos informatius i pitjor els verboicònics. En aquest darrer cas, manifesta prou destresa en la interpretació

d'un còmic, però té més dificultats en la lectura del programa de mà d'un concert. L'alumnat sap extreure les idees explícites d'un text i comprendre l'ordre dels fets d'un relat escrit.

L'expressió escrita s'avalua en funció de la identificació i producció de diferents unitats de la llengua: síl·labes, paraules, frases i textos. Els resultats mostren que a l'alumnat li resulta més fàcil treballar amb paraules aïllades i frases que no pas amb textos. Es resolen bé els camps semàntics i les famílies de paraules, però hi ha dificultats a l'hora d'usar els connectors per unir oracions. Els exercicis realitzats en la redacció guiada són excessivament breus, amb un ús pobre dels signes de puntuació.

L'alumnat mostra dificultats a l'hora d'usar connectors en l'expressió escrita en llengua catalana al final de l'educació primària.

La taula núm. 3 mostra els resultats globals i parcials obtinguts en la prova de llengua catalana per l'alumnat de 6è curs d'educació primària segons la TCT. Tal com es pot observar, el percentatge d'encerts és similar en totes les parts de la prova, tot i que l'expressió escrita es troba lleugerament per sota de les altres habilitats avaluades.

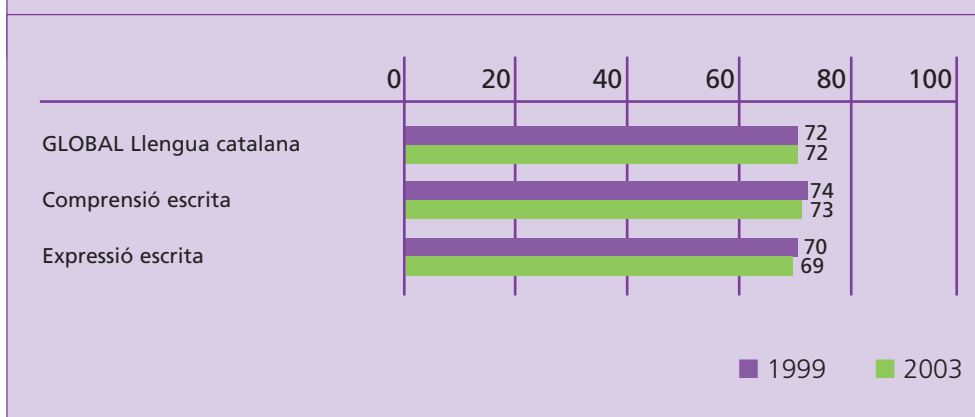
Taula 3 ■ Resultats en percentatges d'encerts en llengua catalana. Avaluació primària 2003

Comprensió oral	71%
Nivell de comprensió	
Literal	67%
Reorganització	76%
Inferencial	59%
Crítica o apreciació	75%
Comprensió escrita	73%
Tipus de text	
Literari	75%
Informatiu	81%
Verboicònic	66%

Nivell de comprensió	
Literal	82%
Reorganització	74%
Inferencial	71%
Crítica o apreciació	63%
Expressió escrita	69%
Síl·labes	40%
Paraules	76%
Frases	70%
Textos	64%
Puntuació global	72%

Si es comparen els resultats globals obtinguts en l'avaluació de l'educació primària del 2003 i els obtinguts en l'avaluació anterior, duta a terme l'any 1999, es constata que són pràcticament idèntics, ja que la diferència que es dona en el percentatge d'encerts no és significativa. Ho mostra el gràfic núm. 1:

Gràfic 1 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts de llengua catalana en les avaluacions de 1999 i 2003

L'avaluació de l'educació primària, coordinada per l'INECSE, s'ha realitzat en tres cicles, en intervals de quatre anys. El primer cicle va ser el 1995, el segon el 1999 i el tercer el 2003. El quart es durà a terme el 2007. Els resultats globals obtinguts en les tres avaluacions fetes fins ara els mostra la taula núm. 4. S'ha de tenir present que les dades globals surten de la mitjana d'encert en els ítems comuns als tres anys en què s'han aplicat les proves, que corresponen a la comprensió i expressió escrites, ja que la comprensió oral només s'ha avaluat el 2003. També s'ha de valorar la diferència mostral, molt menor en l'avaluació de 1995. Els resultats presentats, doncs, s'han de veure com una tendència i s'han de valorar en funció de la possible influència d'aquestes variables. Només hi ha diferències significatives entre el resultat de l'any 1995 i el del 2003.

Taula 4 ■ Resultat global de llengua catalana en les avaluacions de 1995, 1999 i 2003

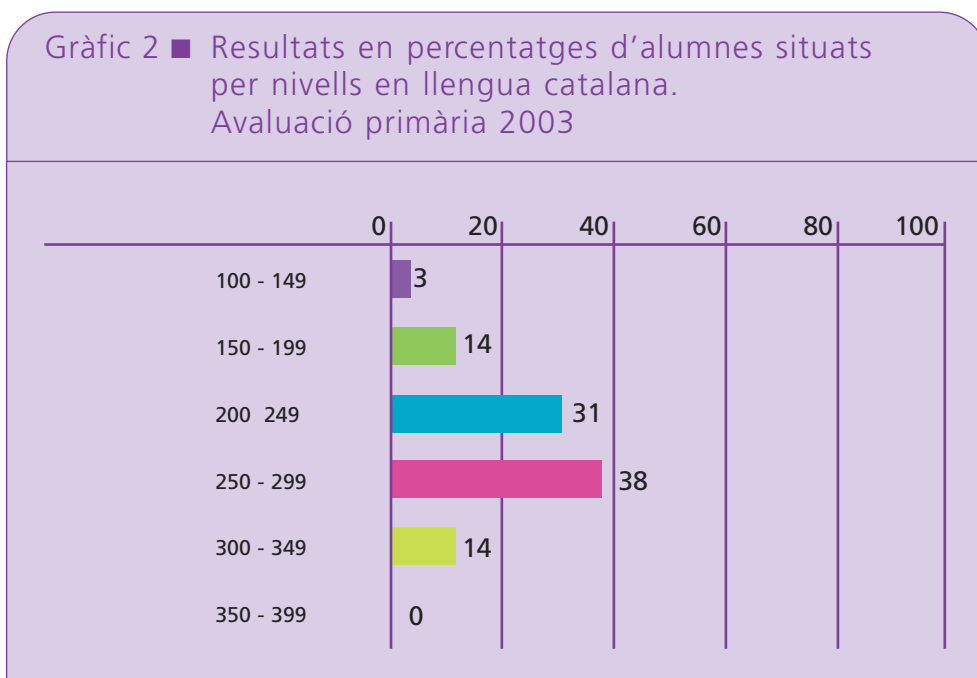
	1995 (n = 833)	1999 (n = 3.333)	2003 (n = 2.105)
Percentatge d'encerts	70%	73%	75%

El 70% de l'alumnat de 6è de primària se situa en els nivells de competència intermedis en llengua catalana.

Tot i que el resultat obtingut en les proves depèn de la dificultat dels ítems que s'han de respondre, el percentatge d'encerts en llengua catalana de l'alumnat de Catalunya en acabar l'educació primària el 1999 i el 2003 es mou sempre al voltant del 70%.

Una altra manera d'obtenir resultats és a partir de la teoria de resposta a l'ítem (TRI), que, com ja s'ha dit, sintetitza els resultats en una escala de rendiment que situa l'alumnat en nivells de competència. En l'avaluació de 2003, l'INECSE estableix sis nivells, que esdevenen els sis rangs següents: nivell 1: puntuacions entre 100 i 149; nivell 2: 150-199; nivell 3: 200-249; nivell 4: 250-299; nivell 5: 300-349; nivell 6: 350-399. A cada nivell corresponen una sèrie de coneixements i habilitats específics, de manera que l'alumnat situat en un nivell concret, a més de mostrar que ha assolit els coneixements i destreses associats amb aquest nivell, mostra també haver assolit els resultats associats amb els nivells inferiors.

El gràfic núm. 2 mostra els resultats en llengua catalana segons la TRI. Les xifres corresponen al percentatge d'alumnat situat en cada rang.

Com es pot observar, la majoria de l'alumnat, un 70%, es troba en els nivells intermedis (rangs 200-249 i 250-299).

La finalitat de les proves de competències bàsiques és enriquir l'avaluació interna dels centres educatius.

L'avaluació de les competències bàsiques dels cursos 2001 i 2003 proporciona dades sobre les habilitats en llengua catalana de l'alumnat de 4t curs de l'educació primària (10 anys).

Des del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu s'avalua una mostra de 2.721 alumnes el 2001 i de 2.715 el 2003, que corresponen a 150 centres en cada cicle. Tot i que és la totalitat de centres d'educació primària qui passa les proves, els resultats obtinguts pels centres que formen part de la mostra serveixen de referència comparativa per a la resta d'escoles. Els resultats globals s'exposen en la taula núm. 5, en què es pot observar que el percentatge d'encerts en les habilitats avaluades ha augmentat de manera general el 2003.

Taula 5 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua catalana

Habilitats avaluades	2001	2003
Comprensió i expressió escrites	70%	76%
Comprensió textual inferencial/interpretativa	73%	75%
Organització del text	56%	71%
Correcció lingüística	61%	71%
Presentació i grafia		
Manuscrit	78%	90%
Amb ordinador	—	70%
Comprensió i expressió orals	88%	92%
Component discursiu	90%	89%
Component lingüístic		
Competència lingüística	91%	93%
Lèxic	83%	95%

La finalitat de les proves de competències bàsiques és enriquir l'avaluació interna que fan els centres educatius. Les dades que s'obtenen en les proves, comparades amb les de la mostra i amb els resultats obtinguts en els dos anys, ajuden els centres a comprendre més bé la seva realitat per tal de plantejar les estratègies de millora tant a nivell general com per a cada nen o nena en particular.

Per a més informació, vegeu *L'avaluació a l'educació primària. 1999* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2001); *Educació primària 2003. Avançament de resultats* (Quaderns d'avaluació, 3, setembre 2005); *L'avaluació a l'educació primària. 2003* (Departament d'Educació, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, gener de 2006); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació primària. Cicle mitjà. Curs 2000-2001* (Departament d'Ensenyament, 2001); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació primària. Cicle mitjà. Curs 2002-2003* (Departament d'Ensenyament, 2003).

1.2. Educació secundària obligatòria

El coneixement de llengua catalana de l'alumnat de secundària obligatòria de Catalunya l'obtenim a partir de dues avaluacions: l'avaluació secundària obligatòria 2000 i el PISA 2003. Els resultats de competències bàsiques ofereixen dades comparatives.

L'avaluació secundària obligatòria 2000 ens proporciona dades sobre el coneixement de la llengua catalana de l'alumnat de 4t curs d'ESO en les habilitats de comprensió oral, comprensió escrita i expressió escrita i en el coneixement de la literatura. La mostra avaluada ha estat de 1.333 alumnes, provinents de 57 centres de Catalunya, que formen part de la mostra estatal de l'avaluació (328 centres i 7.786 alumnes), impulsada per l'INECSE.

La comprensió oral avalua tres nivells de comprensió: la interpretació literal de la informació escoltada, la capacitat de reorganitzar aquesta informació i la capacitat de fer-ne una interpretació inferencial. Els resultats mostren que l'alumnat entén el sentit general del text escoltat i que és capaç de fer-ne una interpretació inferencial. Manifesta, però, dificultats a l'hora de reorganitzar la informació que ha sentit.

La comprensió escrita valora la destresa en la lectura literal, l'aptitud de reorganitzar la informació i la capacitat de fer-ne una lectura inferencial i una lectura crítica a partir de preguntes construïdes sobre textos literaris, informatius i periodístics. Els resultats mostren que l'alumnat entén millor els textos informatius. La comprensió literal i inferencial és la més alta en els tres tipus de textos avaluats.

L'expressió escrita s'avalua en cinc blocs que corresponen a cinc components discursius: el nivell lèxic, el semàntic, el morfològic, el sintàctic i l'ortogràfic. El resultat més alt és l'obtingut en el nivell semàntic (paraules derivades i coneixement de prefixos), seguit de l'ortogràfic (avaluat amb un dictat) i el morfològic (formes verbals). El nivell lèxic (antonímia, sinonímia, polisèmia, expressions llatines, frases fetes i etimologia) és el que presenta un percentatge d'encerts més baix, seguit del nivell sintàctic (anàlisi d'una frase). Els exercicis de redacció manifesten poca riquesa lèxica i errades ortogràfiques i morfològiques.

L'alumnat té poca riquesa lèxica i comet errades ortogràfiques i morfològiques en l'expressió escrita en llengua catalana al final de l'ESO.

Els coneixements de literatura s'avaluen amb preguntes que fan referència a tipologia de textos, teoria literària i història de la literatura. Aquest és el bloc que presenta un percentatge d'encerts més baix, que supera de poc el 50%. La identificació de la tipologia textual és l'apartat que ha obtingut un percentatge més alt d'encerts.

La taula núm. 6 mostra els resultats globals i parcials obtinguts en la prova de llengua catalana per l'alumnat de 4t curs d'ESO segons la TCT. Tal com es pot observar, el percentatge d'encerts és similar en totes les parts de la prova, excepte en els coneixements de literatura.

Taula 6 ■ Resultats en percentatges d'encerts en llengua catalana. Avaluació secundària obligatòria 2000

Habilitats avaluades	Percentatge d'encerts
Comprensió oral	75%
Nivell de comprensió	
Literal	78%
Reorganització	57%
Inferencial	74%
Comprensió escrita	68%
Tipus de text	
Literari	62%
Informatiu	78%
Periodístic	65%
Nivell de comprensió	
Literal	81%
Reorganització	75%
Inferencial	72%
Crítica	67%
Expressió escrita	71%
Nivell lèxic	57%
Nivell semàntic	80%
Nivell morfològic	67%
Nivell sintàctic	64%
Nivell ortogràfic	69%

Literatura	55%
Tipologia textual	63%
Teoria literària	49%
Història de la literatura	53%
Puntuació global	70%

L'avaluació PISA 2003 proporciona dades de comprensió lectora en llengua catalana i permet comparar els resultats obtinguts per l'alumnat de secundària de Catalunya amb els de la resta de països que participen en l'estudi internacional. Com és sabut, el PISA és una avaluació estandarditzada desenvolupada internacionalment i de manera conjunta pels països participants i aplicada a l'alumnat de 15 anys escolaritzat en els centres educatius de cada país. El PISA avalua sempre les matemàtiques, les ciències de la naturalesa i la comprensió lectora, tot i que cada edició dedica especial atenció a una d'aquestes àrees, que és la prioritària.

En l'estudi PISA 2003, en què participen 41 països, s'avaluen les matemàtiques com a àrea prioritària. Catalunya hi participa amb una mostra de 50 centres i 1.516 alumnes de 15 anys. Les proves del PISA es passen a l'alumnat en la llengua de l'ensenyament de cada país o regió europea, de manera que la comprensió lectora que s'avalua a Catalunya és en llengua catalana.

En el projecte PISA, la comprensió lectora consisteix en la comprensió de textos escrits i en la reflexió personal per tal d'assolir propòsits personals, desenvolupar el coneixement i el potencial personal i participar en la societat. L'avaluació d'aquesta competència suposa mesurar l'habilitat de l'alumnat en els processos d'extreure informació d'una lectura, de fer-ne una comprensió general, d'elaborar-ne una interpretació, de reflexionar sobre el seu contingut i forma i d'avaluar-la.

La taula núm. 7 mostra les puntuacions mitjanes obtingudes en comprensió lectora per l'alumnat dels 41 països que participen en les proves d'avaluació. Com es pot observar, la puntuació obtinguda per l'alumnat de Catalunya es troba per sota de la puntuació mitjana del conjunt de països de l'OCDE, que PISA fixa en 500 punts.

Taula 7 ■ Rendiment global en comprensió lectora en la llengua d'ensenyament. PISA 2003

P. mitjana S.E.			P. mitjana S.E.		
Finlàndia	543	4,5	Alemanya	491	3,3
Corea	534	1,9	Àustria	491	4,6
Canadà	528	3,2	Letònia	491	2,4
Austràlia	525	3,1	Rep. Txeca	489	1,0
Liechtenstein	525	4,1	CATALUNYA	483	4,5
Nova Zelanda	522	4,0	Hongria	482	2,8
Irlanda	515	1,8	ESPANYA	481	2,6
Suècia	514	2,3	Luxemburg	479	3,7
Holanda	513	2,9	Portugal	478	2,9
Hong Kong-Xina	510	3,4	Itàlia	476	4,2
Regne Unit	507	2,1	Grècia	472	3,4
Bèlgica	507	2,3	Rep. d'Eslovàquia	469	3,1
Noruega	500	3,5	Federació Russa	442	3,9
Suïssa	499	1,4	Turquia	441	3,8
Japó	498	2,7	Uruguai	434	6,7
Macau-Xina	498	2,5	Tailàndia	420	3,3
Polònia	497	2,6	Sèrbia-Montenegro	412	3,0
França	496	2,4	Brasil	403	3,6
Estats Units	495	3,3	Mèxic	400	3,9
Dinamarca	492	3,3	Indonèsia	382	2,5
Islàndia	492	2,4	Tunísia	375	4,8

El PISA situa l'alumnat en cinc nivells de competència lectora en funció dels resultats obtinguts, que esdevenen els rangs següents: nivell -1: <335 punts; nivell 1: puntuacions entre 335-407; nivell 2: 408-480; nivell 3: 481-552; nivell 4: 553-626; nivell 5: >626 (TRI). A cada nivell corresponen una sèrie de coneixements i habilitats especificats, de manera que els estudiants situats en un nivell concret, a més de mostrar que han assolit els coneixements i destreses associats amb aquest nivell, mostren també haver assolit els resultats associats amb els nivells inferiors.

El 59% de l'alumnat de Catalunya se situa en els nivells intermedis, el 3 i el 2. El percentatge de l'alumnat que se situa en cada nivell de l'escala de comprensió lectora el mostra la taula núm. 8.

Taula 8 ■ Nivells de comprensió lectora en la llengua d'ensenyament. PISA 2003

	Mitjana dels països de l'OCDE	Catalunya	Espanya
Nivell 5	8%	4%	5%
Nivell 4	21%	18%	18%
Nivell 3	29%	32%	30%
Nivell 2	23%	27%	26%
Nivell 1	12%	13%	14%
Per sota del nivell 1	7%	6%	7%

En resum, els resultats de l'avaluació de l'educació secundària obligatòria, que s'han obtingut segons la teoria clàssica dels tests (TCT), confirmen els resultats de l'avaluació de l'educació primària, obtinguts amb la mateixa tècnica per a l'anàlisi de dades. Així, el percentatge d'encerts en llengua catalana de l'alumnat de Catalunya en acabar l'escolarització secundària obligatòria se situa també en un 70%, com en l'educació primària.

El percentatge global d'encerts en llengua catalana de l'alumnat de Catalunya és d'un 70%, tant al final de l'educació primària com de l'educació secundària obligatòria.

El percentatge d'alumnat situat en els nivells intermedis en l'avaluació de la comprensió lectora de l'estudi PISA 2003 és d'un 59%. La puntuació mitjana assolida per l'alumnat de Catalunya en comprensió lectora al final de la seva escolarització obligatòria se situa per sota de la puntuació mitjana aconseguida per l'alumnat de la mateixa edat dels països de l'OCDE.

L'avaluació de les competències bàsiques, duta a terme en els cursos 2002 i 2004, ens proporciona dades sobre l'assoliment de les habilitats en llengua catalana de l'a-

lumnat de 2n curs de l'educació secundària obligatòria (14 anys). La mostra avaluada ha estat de 3.329 alumnes el 2002 i de 3.232 el 2004, que corresponen a 125 centres en cada cicle. El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha analitzat els resultats de la mostra. Els resultats globals es veuen en la taula núm. 9.

Taula 9 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua catalana (ESO)

Habilitats avaluades	2002	2004
Global	62%	68%
Comprensió i interpretació del text oral	63%	—
Comprensió i interpretació del text escrit	71%	65%
Expressió oral		
Discurs	66%	62%
Correcció	65%	88%
Lectura comprensiva	—	89%
Producció escrita		
Discurs	63%	43%
Correcció	50%	63%

Com es pot observar, el percentatge global d'encerts és lleugerament superior en el segon any, cosa que també s'ha donat en l'educació primària. Comparativament, els resultats globals en llengua catalana de competències bàsiques són inferiors en l'educació secundària obligatòria que en l'educació primària.

Per a més informació, vegeu *L'ensenyament secundari obligatori a Catalunya. Tendències* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, març 2002: http://www.gencat.net/educacio/csda/actuacions/est_fin/edu_sec_00.htm); Estudi PISA 2003. *Avançament de resultats* (Quaderns d'avaluació, 1, desembre 2004); *Resultats de l'alumnat de Catalunya i ítems alliberats. Informe PISA 2003* (Departament d'Educació, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2005); *Evaluación de la educación secundaria obligatoria 2000. Datos básicos* (Madrid, INECSE, 2001); *Evaluación de la educación secundaria obligatoria 2000* (Madrid, INECSE, 2003); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació secundària obligatòria. Primer cicle. Curs 2001-2002* (Departament d'Ensenyament, 2003); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació secundària obligatòria. Primer cicle. Curs 2003-2004* (Departament d'Educació, 2004).

2. EL CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CASTELLANA

2.1. Educació primària

La prova de llengua castellana avalua les mateixes habilitats que la de llengua catalana. Els resultats obtinguts per l'alumnat de Catalunya (en una mostra de 2.105 alumnes) en la prova de llengua castellana de l'avaluació de l'educació primària del 2003 es veuen en la taula núm. 10.

Taula 10 ■ Resultats en percentatge d'encerts en llengua castellana. Avaluació primària 2003

Habilitats avaluades	Percentatge d'encerts
<u>Comprensió oral</u>	<u>57%</u>
<u>Comprensió escrita</u>	<u>63%</u>
<u>Tipus de text</u>	
Literari	56%
Informatiu	68%
Verboicònic	67%
<u>Nivell de comprensió</u>	
Literal	67%
Reorganització	64%
Inferencial	63%
Crítica	57%
Apreciació lectora	65%
<u>Expressió escrita</u>	<u>71%</u>
Síl·labes	55%
Paraules	78%

<u>Frases</u>	<u>65%</u>
<u>Textos</u>	<u>73%</u>
<u>Global</u>	<u>65%</u>

La comprensió oral és l'habilitat que ha obtingut una puntuació més baixa. L'alumnat ha demostrat que és capaç d'interpretar el significat global del text escoltat i també de captar-ne les idees principals.

Pel que fa a la comprensió escrita, els textos que l'alumnat interpreta més bé són els informatius i els verboicònics, i els que presenten més dificultats són els literaris, especialment els descriptius i els dialogats. L'alumnat sap identificar la informació explícita, capta la intenció comunicativa del text i el tema de què tracta.

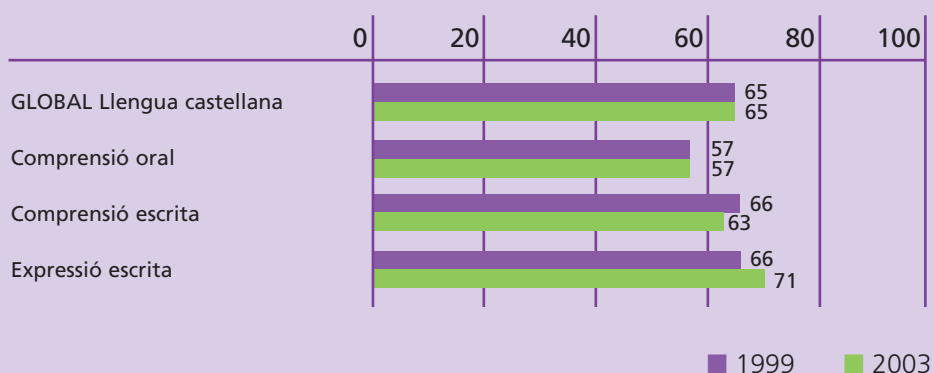
L'expressió escrita és l'habilitat que ha obtingut la puntuació més alta. S'observen dificultats a l'hora d'identificar síl·labes i diftongs, però s'obtenen bons resultats quan es treballa amb paraules aïllades (identificar antònims, distingir camps semàntics, relacionar paraules amb la seva definició, etc.). En la redacció lliure, l'alumnat mostra la capacitat que té per utilitzar el registre adequat, tot i que manifesta problemes de cohesió a causa d'un ús incorrecte dels connectors i dels signes de puntuació.

L'alumnat mostra problemes de cohesió i en l'ús de connectors i dels signes de puntuació en l'expressió escrita en llengua castellana al final de l'educació primària.

Els resultats globals en llengua castellana obtinguts per l'alumnat de Catalunya en les avaluacions del 1999 i del 2003 els mostra el gràfic núm. 3. Com es pot observar, la diferència que es dona en el percentatge d'encerts és molt poca en totes les habilitats avaluades, excepte en l'expressió escrita. Els resultats globals també són pràcticament idèntics.

Els resultats globals obtinguts per l'alumnat de Catalunya en les tres avaluacions d'educació primària fetes fins ara els mostra la taula núm. 11. S'ha de tenir present que les dades globals surten de la mitjana d'encerts en els ítems comuns als tres anys en què s'han aplicat les proves, que corresponen a la comprensió i expressió escrites. També s'ha de valorar la diferència mostral, molt menor en l'avaluació de 1995. Hi ha diferències significatives entre el resultat de l'any 1995 i el de les altres dues avaluacions.

Gràfic 3 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts en llengua castellana en les avaluacions de 1999 i 2003

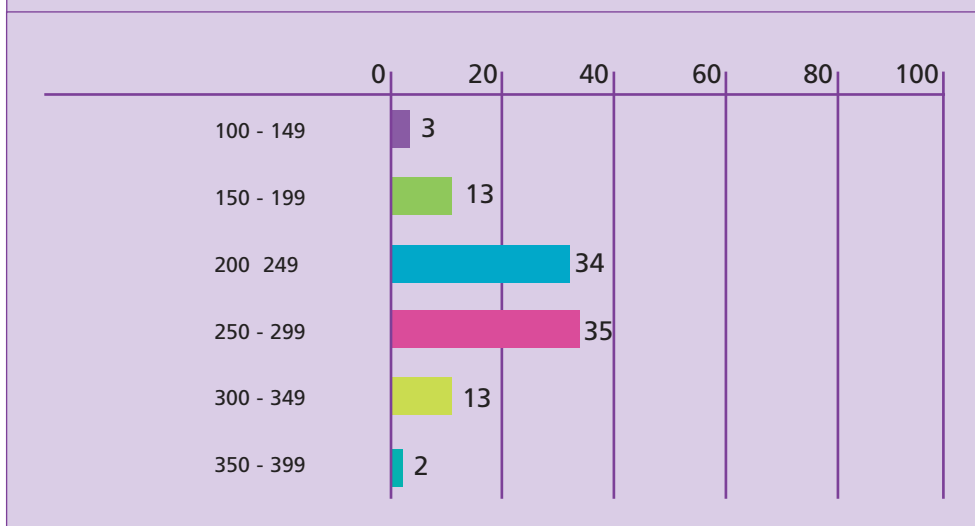
Taula 11 ■ Resultat global en percentatge d'encerts en llengua castellana en les avaluacions de 1995, 1999 i 2003

	1995 (n = 864)	1999 (n = 3.285)	2003 (n = 2.105)
Percentatge d'encerts	52%	61%	65%

Tot i que el resultat obtingut en les proves depèn de la dificultat dels ítems que s'han de respondre, el percentatge d'encerts en llengua castellana de l'alumnat de Catalunya en acabar l'educació primària el 1999 i el 2003 es mou sempre al voltant del 60%. Si es comparen aquests resultats amb els obtinguts en llengua catalana (apartat 1.1), s'observa una diferència percentual de menys punts a favor del català.

Els resultats obtinguts en llengua castellana per l'alumnat de Catalunya analitzats segons la teoria de resposta a l'ítem els mostra el gràfic núm. 4. Les xifres corresponen al percentatge d'alumnat situat en cada rang de puntuacions.

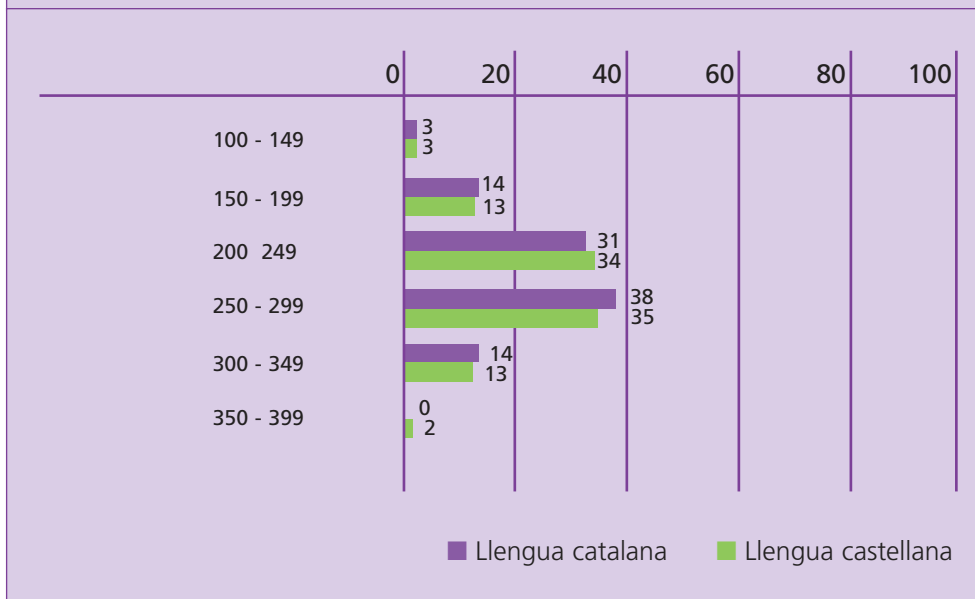
Gràfic 4 ■ Resultats en percentatge d'alumnat situat per nivells en llengua castellana de l'alumnat de Catalunya. Avaluació primària 2003

Com es pot observar, la majoria de l'alumnat es troba situat en els nivells intermedis (rangs 200-249 i 250-299), tal com s'esdevé en els resultats obtinguts en llengua catalana (gràfic núm. 2). Si es comparen els percentatges corresponents a cada llengua en aquests nivells, s'observa que el percentatge referent a la llengua catalana és un 69% i el corresponent a la llengua castellana també. En el nivell més alt (rang 350-399) hi ha situat un percentatge lleugerament més gran d'alumnat en llengua castellana que no pas en llengua catalana (gràfic núm. 5).

El 69% de l'alumnat de Catalunya i el 68% de l'alumnat de tot Espanya de 6è de primària se situa en els nivells de competència intermedis en llengua castellana.

Gràfic 5 ■ Resultats en percentatge d'alumnat situat per nivells en llengua catalana i castellana de l'alumnat de Catalunya. Avaluació primària 2003

Per tant, es pot afirmar que els resultats obtinguts per l'alumnat de Catalunya al final de l'educació primària, tenint en compte els nivells de competència, són molt similars en llengua catalana i en llengua castellana. El coneixement de les dues llengües oficials és, doncs, pràcticament idèntic.

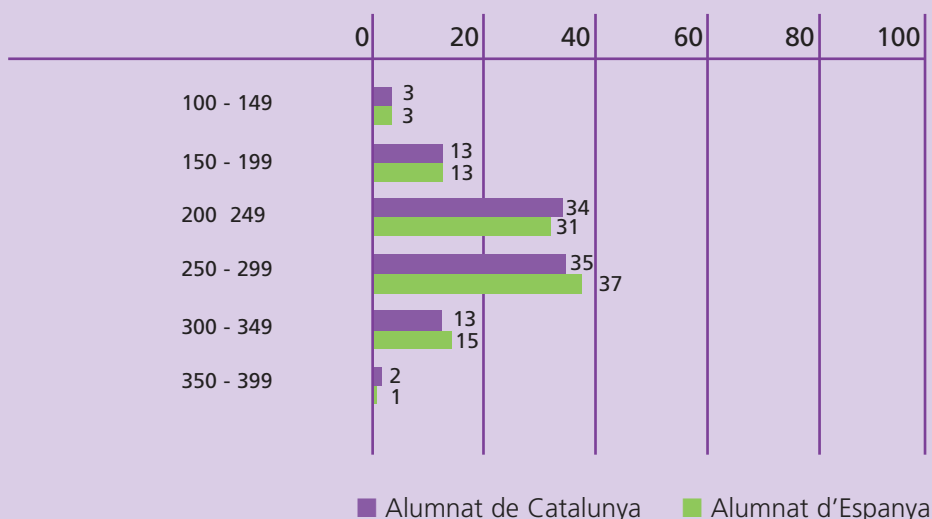
La comparació de resultats en llengua castellana obtinguts per l'alumnat de Catalunya i pel d'Espanya també demostren que el coneixement de la llengua castellana no depèn del territori, ja que els percentatges són molt semblants. La taula núm. 12 mostra el percentatge d'encerts en les proves en una mostra de 2.105 alumnes a Catalunya i de 9.814 a Espanya.

Taula 12 ■ Resultats en percentatge d'encerts en llengua castellana a Catalunya i a Espanya. Avaluació primària 2003

Habilitats avaluades	Percentatge d'encerts	
	Catalunya	Espanya
<u>Comprensió oral</u>	57%	59%
<u>Comprensió escrita</u>	63%	63%
<u>Tipus de text</u>		
Literari	56%	56%
Informatiu	68%	68%
Verboicònic	67%	65%
<u>Nivell de comprensió</u>		
Literal	67%	66%
Reorganització	64%	63%
Inferencial	63%	62%
Crítica	57%	58%
Apreciació lectora	65%	66%
<u>Expressió escrita</u>	71%	71%
Síl·labes	55%	59%
Paraules	78%	76%
Frases	65%	66%
Textos	73%	72%
<u>Global</u>	65%	65%

El gràfic núm. 6 mostra els resultats en percentatge d'alumnat situat a cada nivell de competència en llengua castellana obtinguts per l'alumnat de Catalunya i pel d'Espanya. Com es pot observar, la majoria de l'alumnat es troba situat en els nivells intermedis (rangs 200-249 i 250-299), amb un percentatge que és pràcticament idèntic: un 69% de l'alumnat de Catalunya i un 68% de l'alumnat d'Espanya se situen en els nivells intermedis. En el nivell d'excel·lència (rang 350-399), en canvi, hi ha situat més alumnat de Catalunya, tot i que el percentatge és força baix.

Gràfic 6 ■ Resultats en percentatge d'alumnat situat per nivells en llengua castellana de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya. Avaluació primària 2003

L'alumnat de Catalunya de 6è de primària té un nivell similar de llengua catalana i de llengua castellana.

Com hem vist abans (gràfic núm. 5), els resultats TRI mostren que l'alumnat de Catalunya que acaba l'educació primària té un nivell similar de llengua castellana i de llengua catalana. El seu nivell de llengua castellana és similar, també, al que té l'alumnat de la mateixa edat d'Espanya (gràfic núm. 6).

L'avaluació de les competències bàsiques, duta a terme en els cursos 2001 i 2003, ens proporciona dades sobre les habilitats en llengua castellana de l'alumnat de 4t curs de l'educació primària (10 anys). La mostra avaluada pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha estat de 2.721 alumnes el 2001 i de 2.715 el 2003, que corresponen a 150 centres en cada cicle. Els resultats globals es poden veure en la taula núm. 13.

Taula 13 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua castellana

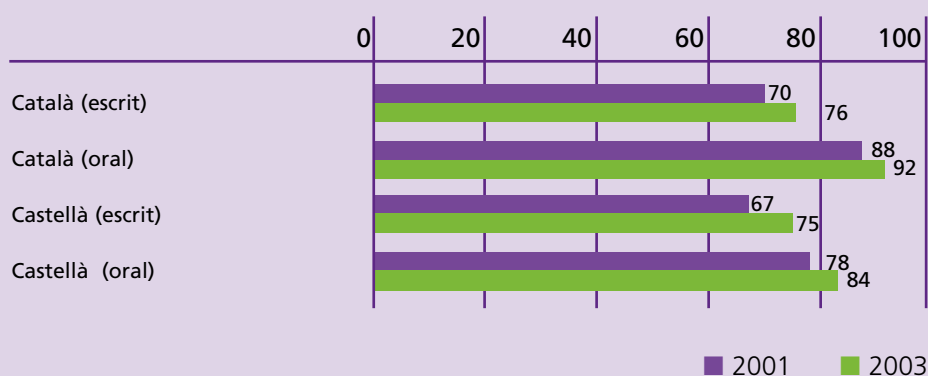
Habilitats avaluades	2001	2003
Comprensió i expressió escrites	67%	75%
Comprensió textual inferencial/interpretativa	41%	76%
Organització del text	64%	65%
Correcció lingüística	55%	68%
Comprensió i expressió orals	78%	84%
Component de lectura		
Entonació	84%	87%
Fonètica / Mecànica	96%	79%
Velocitat lectora	59%	85%

Tal com ha passat amb els resultats de llengua catalana, el percentatge d'alumnat que assoleix una competència ha augmentat de manera general en les habilitats avaluades en el segon període, que és el de l'any 2003.

El gràfic núm. 7 permet veure el percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques tant en llengua catalana com castellana i en els dos anys que s'han passat les proves.

Els resultats de competències bàsiques de l'educació primària mostren que el domini de la llengua catalana de l'alumnat de 10 anys (4t curs d'educació primària) és lleugerament superior al domini de la llengua castellana.

Gràfic 7 ■ Resultats en percentatges d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua castellana i catalana

Per a més informació, vegeu *L'avaluació a l'educació primària. 1999* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2001); *Educació primària 2003. Avançament de resultats* (*Quaderns d'avaluació*, 3, setembre 2005); *L'avaluació a l'educació primària. 2003* (Departament d'Educació, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, gener de 2006); *Evaluación de la educación primaria. Datos básicos 2003* (Madrid, INECSE, 2005); *Evaluación de la Educación Primaria 2003* (Madrid, INECSE, 2005); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació primària. Cicle mitjà. Curs 2000-2001* (Departament d'Ensenyament, 2001); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació primària. Cicle mitjà. Curs 2002-2003* (Departament d'Ensenyament, 2003).

2.2. Educació secundària obligatòria

L'avaluació de l'educació secundària obligatòria 2000, impulsada per l'INECSE, ens permet obtenir dades del coneixement de llengua castellana de l'alumnat de 4t d'ESO de Catalunya i comparar-les amb els resultats obtinguts a escala estatal. Catalunya participa en l'estudi amb una mostra de 57 centres i 1.333 alumnes, que s'inclouen en els 328 centres i 7.786 alumnes que formen la mostra estatal. Els resultats de l'avaluació es poden veure en la taula núm. 14.

L'alumnat mostra problemes de coherència discursiva i correcció gramatical en l'expressió escrita en llengua castellana al final de l'ESO.

Taula 14 ■ Resultats en percentatge d'encerts en llengua castellana a Catalunya i a Espanya. Avaluació secundària obligatòria 2000

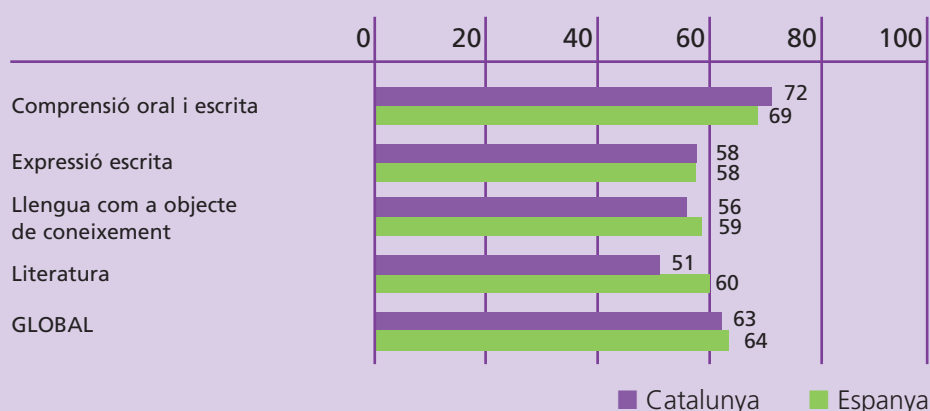
Habilitats avaluades	Percentatge d'encerts	
	Catalunya	Espanya
Comprensió oral i escrita	72%	69%
Nivell de comprensió oral i escrita		
Literal	81%	70%
Reorganització	77%	65%
Inferencial	70%	69%
Apreciació lectora	71%	68%
Tipus de text comprensió escrita		
Utilitaris	81%	79%
Literaris	77%	70%
Informatius	55%	56%
Verboicònics	69%	65%
Llengua com a objecte de coneixement	56%	59%
Tipus d'oracions	49%	45%
Relacions morfosintàctiques	43%	60%

Classes de paraules	62%	61%
Vocabulari	62%	60%
Tipologia textual	79%	79%
Literatura	51%	60%
Períodes, autors i obres	35%	71%
Recursos literaris	56%	55%
Mètrica	62%	52%
Gèneres literaris i estructures textuais	51%	66%
Expressió escrita	58%	58%
Adequació	64%	66%
Coherència	34%	40%
Cohesió	71%	76%
Correcció	53%	53%
Global	63%	64%

El resultat global de la prova i els resultats globals obtinguts per l'alumnat de Catalunya i el d'Espanya en les habilitats de comprensió oral i escrita i expressió escrita són similars. Però en el bloc de coneixement de la literatura castellana hi ha molta diferència, amb uns resultats superiors a escala estatal, tal com es veu en el gràfic núm. 8.

El percentatge global d'encerts en llengua castellana de l'alumnat de 4t d'ESO és d'un 63% a Catalunya i d'un 64% a tot l'Estat.

Gràfic 8 ■ Resultats en percentatge d'encerts en llengua castellana a Catalunya i a Espanya. Avaluació secundària obligatòria 2000

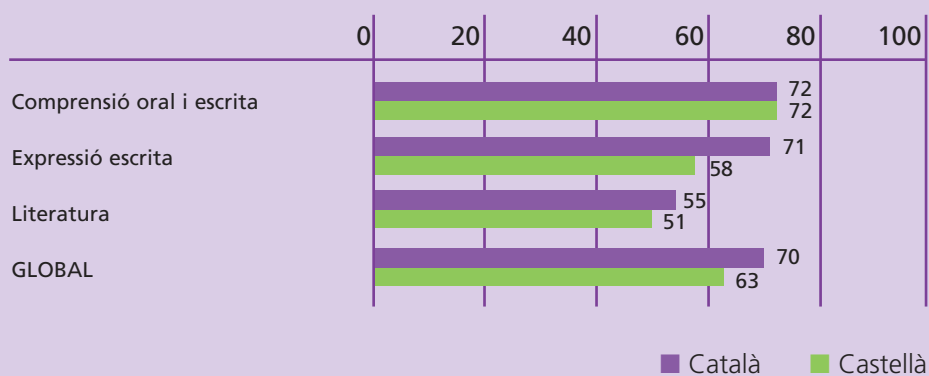

Si es comparen els resultats obtinguts per l'alumnat de Catalunya en llengua castellana i en llengua catalana (gràfic núm. 9), s'observa un resultat global i un resultat en expressió escrita superiors en català que en castellà. Pel que fa al coneixement de la literatura, si bé l'alumnat de Catalunya obté un percentatge d'encerts superior en literatura catalana que en castellana, en ambdós casos el resultat és inferior a l'obtingut per l'alumnat de la mostra estatal. Per tal de poder comparar els resultats de comprensió en les dues llengües, la mitjana de comprensió oral i escrita en llengua catalana s'ha obtingut a partir de la mitjana global de les dues habilitats.

Al final de la seva escolarització obligatòria, l'alumnat de Catalunya té un coneixement de la llengua castellana igual al que té l'alumnat de tot l'Estat.

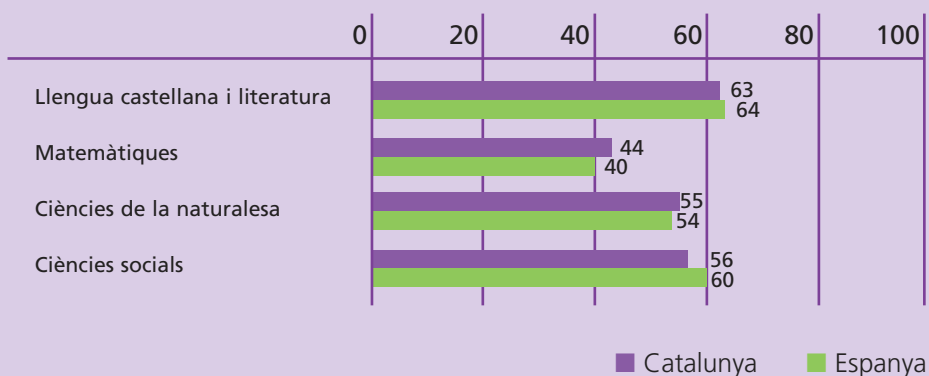
En resum, els resultats globals de l'avaluació de la llengua castellana al final de l'educació secundària obligatòria en la mostra de Catalunya (63%) evidencien un nivell de competències i de coneixements similar al de l'últim curs de l'educació primària (65%), similitud que es dona també amb els resultats de la mostra estatal (65% i 64% respectivament).

Gràfic 9 ■ Resultats en percentatge d'encerts en llengua castellana i catalana. Avaluació secundària obligatòria 2000

Es pot afirmar, doncs, que al final de la seva escolarització obligatòria, l'alumnat de Catalunya té un coneixement de la llengua castellana igual al que té l'alumnat de l'Estat. El mateix es pot afirmar de la resta d'àrees avaluades (gràfic núm. 10).

Gràfic 10 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya. Avaluació secundària obligatòria 2000

L'avaluació de les competències bàsiques, duta a terme en els cursos 2002 i 2004, ens proporciona dades sobre les habilitats en llengua castellana de l'alumnat de 2n curs de l'educació secundària obligatòria (14 anys). La mostra avaluada pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha estat de 3.329 alumnes el 2002 i de 3.232 el 2004, que corresponen a 125 centres en cada cicle. Els resultats globals els mostra la taula núm. 15.

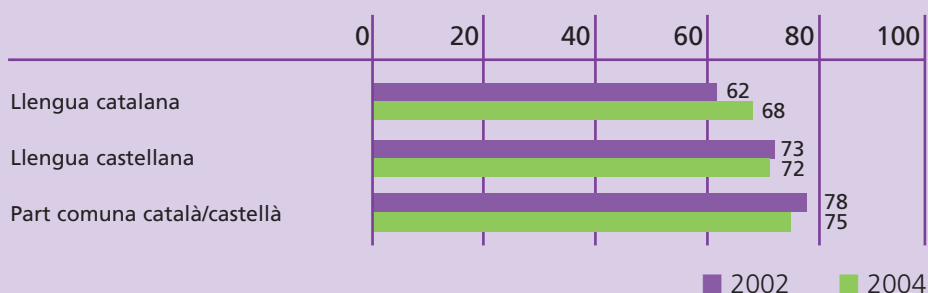
Taula 15 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assolix les competències bàsiques en llengua castellana (ESO)

Habilitats avaluades	2002	2004
Global	73%	72%
<u>Comprensió i interpretació del text oral</u>	79%	—
<u>Comprensió i interpretació del text escrit</u>	65%	64%
<u>Expressió oral</u>		
Discurs	—	65%
Correcció	—	87%
<u>Lectura comprensiva</u>	93%	—
<u>Producció escrita</u>		
Discurs	66%	72%
Correcció	68%	74%

Com es pot observar, el percentatge global d'assoliment de les habilitats en llengua castellana és molt similar en els dos cicles. Comparats amb els resultats globals de competències bàsiques obtinguts en l'educació primària, els de l'educació secundària obligatòria són també similars.

Comparats els resultats obtinguts en competències bàsiques en llengua catalana i castellana per l'alumnat de 2n d'ESO es pot observar que són superiors en llengua castellana, cosa que és el contrari del que s'esdevé en l'educació primària. Ho mostra el gràfic núm. 11, que permet veure també els resultats obtinguts en la part d'avaluació d'estructures comunes a les dues llengües (taula núm. 16).

Gràfic 11 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua catalana i castellana (ESO)

Taula 16 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en estructures comunes en llengua catalana i castellana

Habilitats avaluades	2002	2004
Global	78%	75%
Producció escrita		
Manuscrit	—	87%
Amb ordinador	72%	70%
Recursos lingüístics i literaris	80%	69%
Elements morfosintàctics	82%	—

Per a més informació, vegeu *L'ensenyament secundari obligatori a Catalunya. Tendències* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, març 2002:

http://www.gencat.net/educacio/csda/actuacions/est_fin/edu_sec_00.htm; *Evaluación de la educación secundaria obligatoria 2000. Datos básicos* (Madrid, INECSE, 2001); *Evaluación de la educación secundaria obligatoria 2000* (Madrid, INECSE, 2003); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació secundària obligatòria. Primer cicle. Curs 2001-2002* (Departament d'Ensenyament, 2003); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació secundària obligatòria. Primer cicle. Curs 2003-2004* (Departament d'Educació, 2004).

3. EL CONEIXEMENT DE LA LLENGUA ANGLESA

3.1. Educació primària

L'avaluació de la llengua anglesa en l'educació primària del 1999 i del 2003 ens proporcionen dades sobre el coneixement de la llengua anglesa de l'alumnat de 6è curs en les habilitats de comprensió oral, comprensió escrita i expressió escrita. L'expressió oral s'ha avaluat només el 1999, en una submostra de 20 centres i 170 alumnes.

La comprensió oral mesura la capacitat de l'alumnat de comprendre informació global i específica de diversos missatges orals senzills.

La comprensió escrita mesura la capacitat d'extreure informació global i específica de diferents tipus de textos curts i senzills.

L'expressió escrita mesura la capacitat de completar breus textos escrits d'estructura senzilla amb un suport visual i lingüístic.

L'expressió oral mesura la capacitat de l'alumnat per produir missatges senzills referits a dades i gustos personals, així com per fer breus descripcions de fets, persones i objectes. Es valora també la pronunciació i la fluïdesa.

La taula núm. 17 mostra els resultats globals i parcials obtinguts en la prova de llengua anglesa per l'alumnat de 6è curs d'educació primària de Catalunya en les avaluacions del 1999 i del 2003. Tal com es pot observar, el percentatge d'encerts és molt desigual en les diferents parts de la prova i mostra una tendència a la millora el 2003.

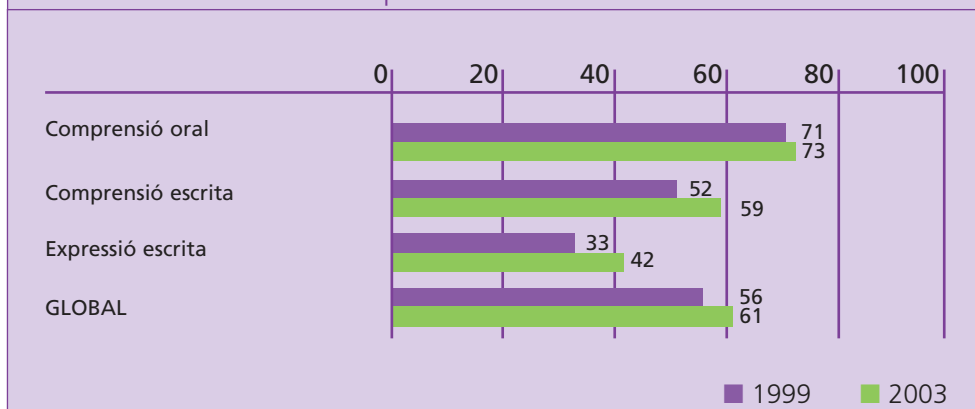
El gràfic núm. 12 mostra els resultats globals de la prova en les quatre habilitats avaluades en les dues avaluacions.

L'expressió escrita és l'habilitat que té un resultat inferior en llengua anglesa en l'educació primària.

Taula 17 ■ Resultats en percentatges d'encerts en llengua anglesa. Avaluació primària 1999 i 2003

Habilitats avaluades	Percentatge d'encerts	
	1999	2003
Comprensió oral	71%	73%
Textos dialogats (suport vídeo)	69%	71%
Textos narratius (suport àudio)	75%	74%
Comprensió escrita	52%	59%
Tipus de text		
Textos epistolars	47%	49%
Textos informatius	71%	83%
Nivell de comprensió		
Literal	64%	74%
Inferencial	42%	44%
Expressió escrita	33%	42%
Una postal o carta	36%	46%
Narracions	33%	37%
Global	56%	61%
Expressió oral (submostra)	65%	
Informació personal	81%	
Descripció d'un dibuix	63%	
Pronunciació	21%	
Fluïdesa	20%	

Gràfic 12 ■ Resultats en percentatges d'alumnes situats per nivells en llengua catalana. Avaluació primària 1999 i 2003

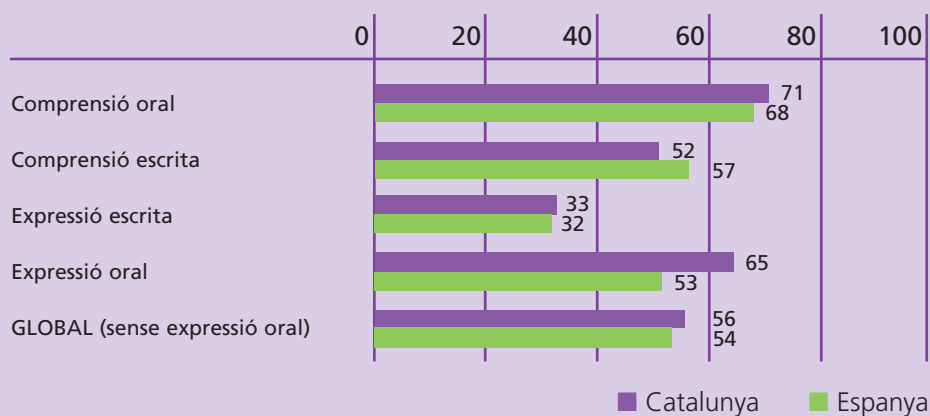
Si es comparen els resultats en llengua anglesa obtinguts per l'alumnat de la mostra de Catalunya i per l'alumnat de la mostra estatal en l'avaluació del 1999, es pot observar que el percentatge d'encerts es troba en un nivell similar. En cada una de les habilitats avaluades, el percentatge d'encerts és sempre superior en l'alumnat de Catalunya, excepte en la comprensió escrita. Cal destacar el baix percentatge d'encerts assolit en l'habilitat d'expressió escrita tant per l'alumnat de Catalunya com pel d'Espanya.

L'expressió oral de la mostra estatal s'ha avaluat en una submostra de 67 centres i 672 alumnes. El percentatge global d'encerts obtingut en el conjunt de la prova per l'alumnat d'Espanya, sense tenir en compte l'expressió oral, és d'un 54%, lleugerament per sota del resultat global de l'alumnat de Catalunya.

En resum, els percentatges d'encerts obtinguts en llengua anglesa per l'alumnat de Catalunya i pel d'Espanya al final de l'educació primària evidencien un desenvolupament molt desigual de les diferents habilitats avaluades. Destaca en negatiu el percentatge d'encerts en expressió escrita, que és molt semblant a Catalunya i a Espanya.

Els resultats en llengua anglesa de l'alumnat de Catalunya han millorat lleugerament entre els anys 1999 i 2003.

Gràfic 13 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya en llengua anglesa. Avaluació primària 1999

Les competències bàsiques avaluen les habilitats en llengua anglesa de l'alumnat de 4t curs de primària (10 anys) en l'avaluació de l'any 2003. La mostra avaluada pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha estat de 2.715 alumnes, que corresponen a 150 centres. Els resultats de les dues habilitats avaluades es poden veure en la taula núm. 18.

El 1999, el percentatge global d'encerts en llengua anglesa de l'alumnat de 6è de primària és similar a Catalunya (56%) i a la resta de l'Estat (54%).

Taula 18 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua anglesa

Habilitats avaluades	2003
L9	86%
Comprendre la informació explicitada en un text oral per poder extreure allò que interessa en funció dels objectius de la situació comunicativa (comprensió oral literal)	
L14	82%
Expressar-se oralment aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa al lèxic i les estructures morfosintàctiques (component lingüístic)	

En conjunt, hi ha un percentatge elevat d'alumnat que supera les competències avaluades, definides en un nivell molt bàsic. L'alumnat és capaç d'extreure la informació necessària d'un text oral per interpretar una situació comunicativa. En l'expressió oral, aplica amb correcció els coneixements que té de lèxic, tot i que presenta alguna dificultat en les estructures morfosintàctiques.

Per a més informació, vegeu *La situació de la llengua anglesa a l'ensenyament no universitari de Catalunya* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2003); *L'avaluació a l'educació primària 2003* (Departament d'Educació, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, gener de 2006); *Evaluación de la enseñanza y el aprendizaje de la lengua inglesa. Educación primaria 1999. Avance de resultados* (Madrid, INCE, 2000); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació primària. Cicle mitjà. Curs 2000-2001* (Departament d'Ensenyament, 2001); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació primària. Cicle mitjà. Curs 2002-2003* (Departament d'Ensenyament, 2003).

3.2. Educació secundària obligatòria

L'avaluació de la llengua anglesa en l'educació secundària obligatòria del 2001 proporciona dades sobre el coneixement de la llengua anglesa de l'alumnat de 2n i de 4t curs d'ESO en les habilitats de comprensió oral, comprensió escrita, expressió escrita, expressió oral, reflexió sobre la llengua i aspectes socioculturals. La mostra avaluada és de 128 centres, 2.988 alumnes de 2n d'ESO i 2.786 alumnes de 4t d'ESO. Aquests 128 centres inclouen els 28 que formen part de la mostra estatal en l'avaluació impulsada per l'INECSE i els 100 amb què s'amplia l'esmentada mostra perquè sigui representativa del territori català. La prova d'expressió oral s'aplica a una submostra de 20 centres i 198 alumnes de 2n i 197 de 4t d'ESO.

La comprensió oral mesura la capacitat de l'alumnat de comprendre informació específica de diversos missatges orals relatius a situacions habituals de comunicació i de comprendre informació global de missatges orals referits a situacions o esdeveniments coneguts, emesos directament per parlants o mitjans de comunicació.

La comprensió escrita mesura la capacitat d'extreure informació global i específica de diferents tipus de textos adequats a les capacitats i interessos de l'alumnat i relacionats amb situacions de comunicació habituals.

L'expressió escrita mesura la capacitat de produir missatges escrits (producció guiada) utilitzant recursos lingüístics.

L'expressió oral mesura la capacitat de l'alumnat de produir missatges en situacions de comunicació conegudes, tot utilitzant recursos lingüístics i no lingüístics.

La reflexió sobre la llengua mesura la capacitat de l'alumnat de pensar sobre el funcionament del sistema lingüístic de les estructures més bàsiques de la llengua anglesa.

Els aspectes socioculturals valoren la capacitat de l'alumnat d'iniciar-se en una actitud receptiva i crítica respecte a la cultura anglosaxona i d'utilitzar aquesta informació per reflexionar sobre la cultura pròpia.

La taula núm. 19 mostra els resultats globals i parcials obtinguts en la prova de llengua anglesa per l'alumnat de 2n i de 4t curs d'ESO de Catalunya. El resultat

El percentatge d'encerts en llengua anglesa en l'ESO és molt desigual en les diferents habilitats avaluades.

global no inclou els resultats obtinguts en la prova d'expressió oral (submostra). Com en l'educació primària, el percentatge d'encerts és molt desigual en les diferents parts de la prova.

Taula 19 ■ Resultats en percentatge d'encerts en llengua anglesa.
Avaluació secundària obligatòria 2001

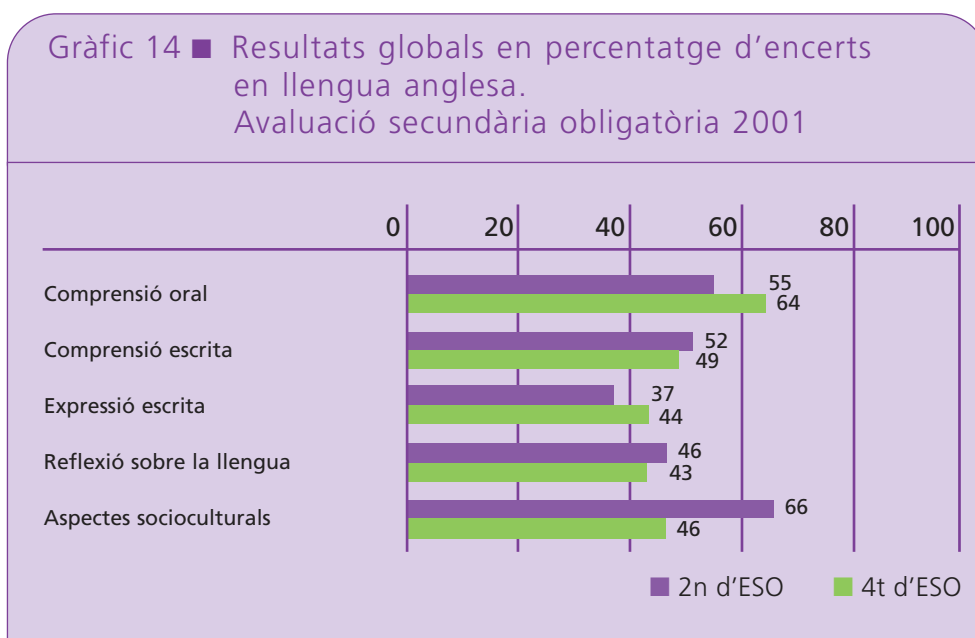
Habilitats avaluades	Percentatge d'encerts	
	2n d'ESO	4t d'ESO
Comprensió oral	55%	64%
Segons el tipus d'activitat		
Comprensió de missatges orals amb suport visual	43%	54%
Comprensió de missatges orals informatius narratius amb suport d'àudio	66%	68%
Comprensió de missatges orals informatius dialogats amb suport d'àudio	65%	75%
Segons les habilitats de comprensió		
Identificació d'informació específica	50%	75%
Associació	69%	40%
Reorganització	86%	53%
Comprensió escrita	52%	49%
Segons el tipus de text i activitat		
Comprensió escrita de textos informatius narratius	54%	49%
Comprensió escrita de textos informatius en formade diàleg	51%	—

Segons les habilitats de comprensió		
Identificació d'informació específica	71%	67%
Inferència	33%	49%
Reorganització	50%	47%
Expressió escrita	37%	44%
Producció guiada mitjançant transferència d'informació	37%	31%
Producció guiada mitjançant claus visuals	40%	—
Producció guiada oberta amb un model	—	49%
Adequació	37%	85%
Correcció	37%	41%
Reflexió sobre la llengua	46%	43%
Aspectes morfològics	48%	50%
Aspectes semàntics	38%	19%
Aspectes sintàctics	46%	36%
Aspectes socioculturals	66%	46%
Coneixement	58%	46%
Inferència	81%	49%
Global	50%	51%
Expressió oral (submostra)	53%	54%

Encara que el percentatge global d'encerts és similar entre 2n i 4t d'ESO i es mou al voltant del 50%, els percentatges globals de cada una de les habilitats avaluades en els dos cicles oscil·len més o menys en funció de l'habilitat en qüestió. A 4t d'ESO, si bé ha augmentat el percentatge d'encerts en comprensió oral, que se situa per sobre del 60%, els altres percentatges no arriben en cap cas al 50%.

L'expressió oral s'ha avaluat en una submostra. Més del 50% de l'alumnat de 2n i de 4t d'ESO ha estat capaç de seguir una conversa interactuant amb el seu interlocutor, ha entès l'interlocutor i s'ha fet entendre. La seva pronunciació ha estat comprensible i el vocabulari utilitzat ha estat variat i adequat. Pel que fa a la competència gramatical, la meitat de l'alumnat de 2n i de 4t d'ESO ha utilitzat una gamma variada d'estructures orals, tot i que amb errors.

El gràfic núm. 14 mostra els resultats globals comparatius de la prova de l'alumnat de 2n i de 4t d'ESO en les cinc habilitats avaluades.

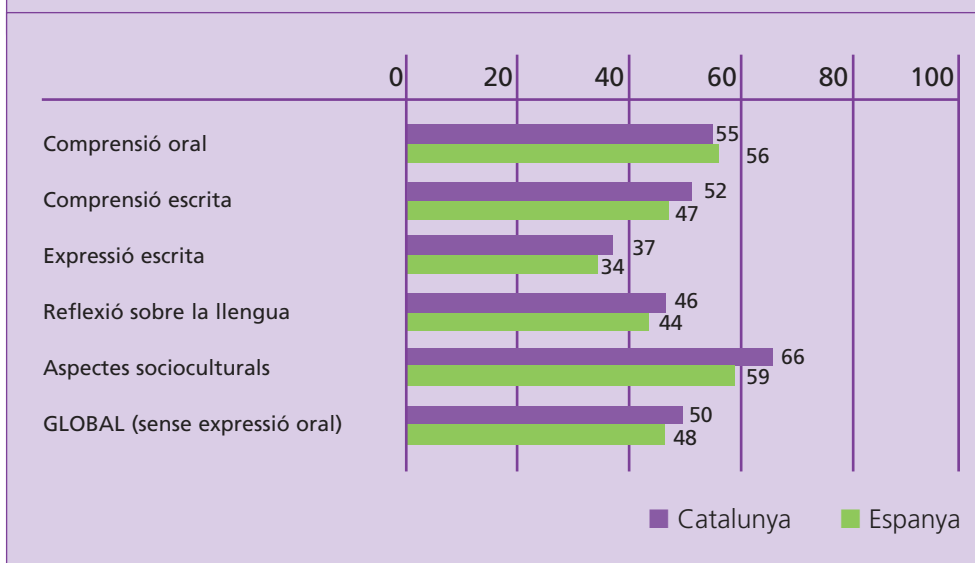
Com es pot observar, el percentatge d'encerts a 4t d'ESO augmenta en l'habilitat de comprensió oral i expressió escrita, tot i que en aquest segon cas tampoc no arriba al 50%. En les altres habilitats avaluades, el percentatge d'encerts disminueix respecte a 2n d'ESO.

Si es comparen els resultats en llengua anglesa obtinguts per l'alumnat de Catalunya i l'alumnat d'Espanya en l'educació secundària obligatòria, es pot observar que el percentatge d'encerts es troba en un nivell similar tant en el 2n curs com en el 4t. El gràfic núm. 15 mostra que la comprensió oral és l'única habilitat en què el percentatge d'encerts és lleugerament superior en l'alumnat de 2n d'ESO d'Espanya.

El percentatge global d'encerts en llengua anglesa de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya és molt similar (al voltant del 50%), tant a 2n com a 4t d'ESO.

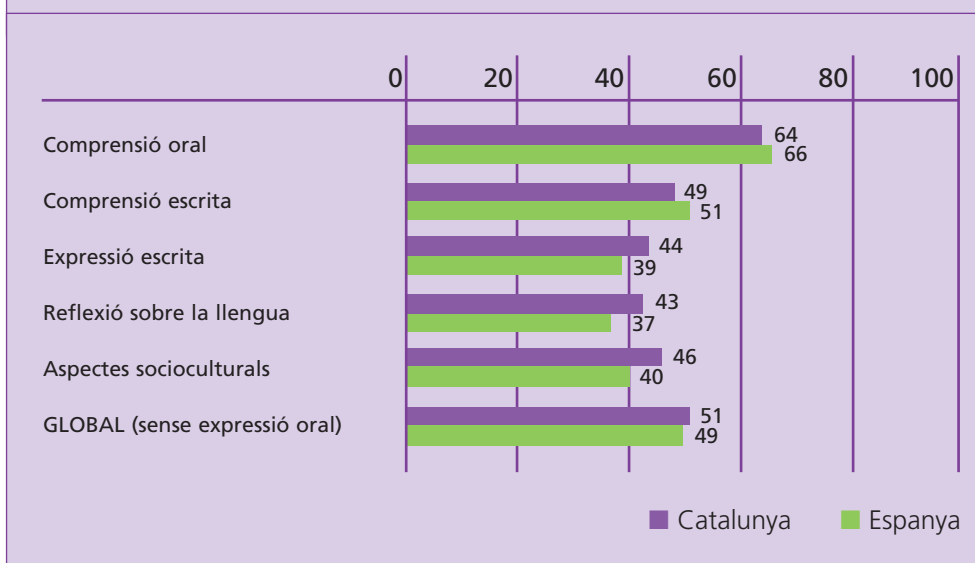
L'expressió oral s'ha avaluat a Espanya en una submostra de 343 alumnes, que ha obtingut un percentatge d'encerts del 50%. S'ha avaluat la interacció, la pronunciació, la competència gramatical i el vocabulari i la cohesió.

Gràfic 15 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya en llengua anglesa a 2n d'ESO.
Avaluació secundària obligatòria 2001

El gràfic núm. 16 mostra que la comprensió oral i la comprensió escrita són les dues habilitats en què el percentatge d'encerts és lleugerament superior en l'alumnat de 4t d'ESO d'Espanya.

Gràfic 16 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya en llengua anglesa a 4t d'ESO. Avaluació secundària obligatòria 2001

L'expressió oral s'ha avaluat a escala estatal en una submostra de 344 alumnes, que ha obtingut un percentatge d'encerts del 49%. S'ha avaluat la interacció, la pronunciació, la competència gramatical i el vocabulari i la cohesió.

Així, doncs, els resultats en percentatge d'encerts en llengua anglesa obtinguts per l'alumnat de Catalunya i d'Espanya d'educació secundària obligatòria són molt similars, tant a 2n com a 4t curs. El percentatge d'encerts global es mou al voltant del 50% i hi ha habilitats avaluades que presenten moltes deficiències, com l'expressió escrita.

Si es comparen els resultats en percentatge d'encerts en llengua anglesa obtinguts per l'alumnat de Catalunya al final de la seva educació primària i en els dos cicles de l'educació secundària obligatòria, es constata que en general el percentatge d'encerts és més alt al final de l'educació primària que al final de l'educació secundària obligatòria (4t curs d'ESO). Cal destacar la disminució percentual de la comprensió oral (9 punts) i que l'expressió escrita és l'habilitat amb un percentatge d'encerts més baix en totes les etapes educatives avaluades.

Les mateixes consideracions són vàlides aplicades als resultats obtinguts per l'alumnat d'Espanya, que també obté un percentatge d'encerts més alt al final de l'educació primària que al final de l'educació secundària obligatòria. La diferència percentual de la comprensió oral (4 punts) entre els dos nivells educatius no és tan alta com la que es dona amb l'alumnat de Catalunya, i l'expressió escrita també és l'habilitat amb un percentatge d'encerts més baix en totes les etapes educatives avaluades (taula núm. 20).

El percentatge global d'encerts en llengua anglesa és més alt al final de l'educació primària que en l'ESO, tant a Catalunya com a escala estatal.

Taula 20 ■ Resultats globals de llengua anglesa en percentatge d'encerts (TCT) de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya en l'educació primària (1999 i 2003) i l'ESO (2001)

	Educació primària			2n ESO	4t ESO	2n ESO	4t ESO
	Catalunya 1999	2003	Espanya 1999	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Comprensió oral	71%	73%	68%	55%	56%	64%	66%
Comprensió escrita	52%	59%	57%	52%	47%	49%	51%
Expressió escrita	33%	42%	32%	37%	34%	44%	39%
Expressió oral	65%	—	53%	53%	50%	54%	49%
Global (sense expressió oral)	56%	61%	54%	50%	48%	51%	49%

Tinguem en compte que el currículum de l'educació primària insisteix molt en la comunicació oral.

En resum, els resultats obtinguts en llengua anglesa per l'alumnat de Catalunya i d'Espanya són similars, tant en l'educació primària com en l'educació secundària obligatòria. Tant l'alumnat de Catalunya com el d'Espanya obté un percentatge d'encerts inferior al final de l'ESO que al final de l'educació primària.

L'expressió escrita és l'habilitat amb un percentatge d'encerts més baix en totes les etapes educatives avaluades.

L'avaluació de les competències bàsiques, duta a terme en els cursos 2002 i 2004, ens proporciona dades sobre les habilitats en llengua anglesa de l'alumnat de 2n curs de l'educació secundària obligatòria (14 anys). La mostra avaluada pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha estat de 3.329 alumnes el 2002 i de 3.232 el 2004, que corresponen a 125 centres en cada cicle. Els resultats globals els mostra la taula núm. 21.

Taula 21 ■ Resultats en percentatge d'alumnat que assoleix les competències bàsiques en llengua anglesa

Habilitats avaluades	% d'alumnat que assoleix la competència	
	2002	2004
Mitjana d'assoliment global	55%	54%
L10 Comprendre i interpretar la informació d'un text oral en relació amb la situació comunicativa, la informació que conté i els coneixements propis.	62%	64%
L11 Comprendre i interpretar la informació d'un text escrit en relació amb la funció i tipologia del text, la informació que conté i els coneixements propis.	48%	66%
L14 Produir un text escrit adequat a la necessitat comunicativa i al receptor, amb ordre, claredat i suficient detall, tot aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques.	—	33%

Per a més informació, vegeu *La situació de la llengua anglesa a l'ensenyament no universitari de Catalunya* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2003); *Evaluación de la enseñanza y el aprendizaje de la lengua inglesa. Educación Secundaria Obligatoria 2001. Avance de resultados* (Madrid, INCE, 2002); *Evaluación de la enseñanza y el aprendizaje de la lengua inglesa. Educación Secundaria Obligatoria 2001. Informe final* (Madrid, INECSE, 2004); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació secundària obligatòria. Primer cicle. Curs 2001-2002* (Departament d'Ensenyament, 2003); *Síntesi de resultats. Competències bàsiques. Educació secundària obligatòria. Primer cicle. Curs 2003-2004* (Departament d'Educació, 2004).

3.3. Batxillerat

Els resultats de llengua anglesa en el batxillerat procedeixen de dues avaluacions realitzades pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu l'any 2000 i l'any 2004 en una mostra de 2.004 i 1.935 alumnes de 2n de batxillerat respectivament, procedents de 100 centres de Catalunya.

La prova, que és la mateixa en les dues avaluacions, es basa en una adaptació de proves validades de certificació de cicle elemental de les escoles oficials d'idiomes de Catalunya (EOI). D'aquesta manera es poden comparar els resultats obtinguts en els dos cicles avaluatius i, alhora, relacionar-los amb uns nivells establerts que corresponen a una certificació oficial.

La prova d'anglès de batxillerat és una adaptació de les proves de certificació de cicle elemental de les EOI.

La prova avalua diferents destreses comunicatives: la comprensió oral, la comprensió escrita, l'expressió oral, l'expressió escrita i la competència gramatical. L'expressió oral s'avalua en una submostra de 471 alumnes l'any 2000 i de 458 el 2004.

El gràfic núm. 17 mostra la puntuació mitjana en percentatge d'encerts obtinguda per l'alumnat de 2n de batxillerat l'any 2000 i el 2004, tant en les diferents habilitats avaluades com de tipus global.

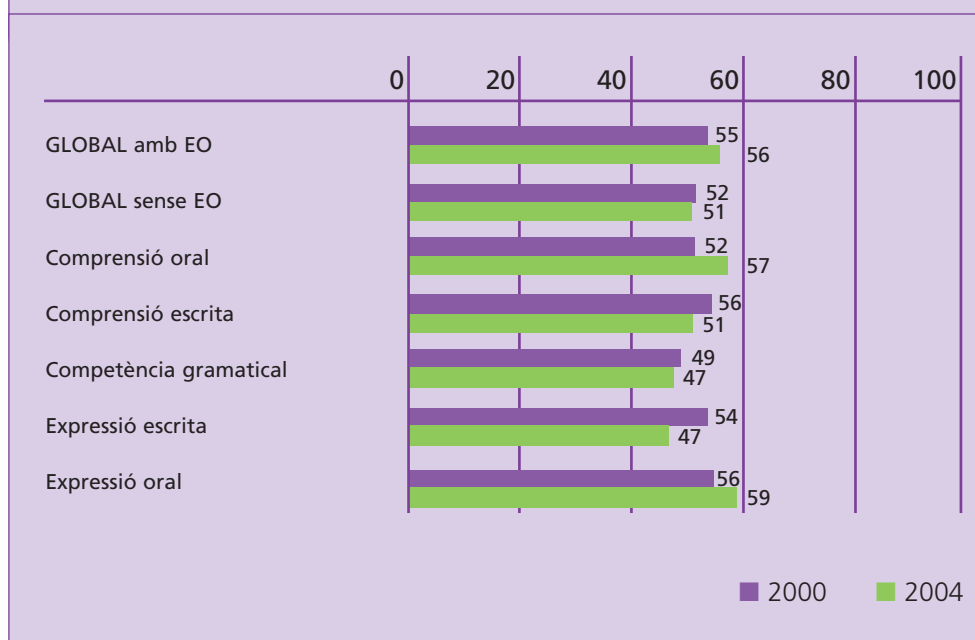
Com es pot observar, tant en l'avaluació de l'any 2000 com en la del 2004 el percentatge d'encerts es mou sempre al voltant del 50%. La nota global augmenta si s'hi inclou l'expressió oral perquè el seu pes en el conjunt de la prova (40%) és bastant superior al de la resta d'habilitats avaluades, cada una de les quals representa un 15%.

Tot i que hi ha increments i disminucions de percentatges entre els dos anys d'avaluació, només s'estableixen diferències significatives en les habilitats de comprensió oral, comprensió escrita i expressió escrita. Només els resultats de comprensió oral són més alts el 2004. Pel que fa als resultats d'expressió oral, les diferències entre els dos anys no són estadísticament significatives, ateses les dimensions reduïdes de les submostres. Tot i així, l'augment de percentatge d'encerts en l'avaluació de 2004 posa de manifest una tendència de millora.

La millora en els resultats de la comprensió i l'expressió orals del 2004 és deguda probablement al fet que el professorat dedica més temps que abans a aquest tipus d'activitats (es poden fer desdoblaments; la prova de les PAU té en compte respondre pre-

gundes relacionades amb un text oral, des del curs 2002-2003; programes com l'ORATOR, impulsat pel Departament d'Educació i Universitats, promouen activitats per a la millora de la competència lingüística a nivell oral).

Gràfic 17 ■ Puntuació mitjana en percentatge d'encerts en llengua anglesa.
Avaluació de 2n de batxillerat 2000 i 2004

Si es comparen els resultats globals obtinguts en percentatge d'encerts en les dues avaluacions de batxillerat amb els obtinguts en l'educació primària i els dos cicles d'educació secundària obligatòria per l'alumnat de Catalunya, s'observa un percentatge global d'encerts (sense comptar l'expressió oral) al voltant del 50% en totes les etapes avaluades. El resultat més alt continua essent el de l'educació primària. El percentatge d'encerts en l'expressió escrita augmenta en el batxillerat respecte als cicles educatius previs (taula núm. 22).

Taula 22 ■ Resultats globals en percentatge d'encerts (TCT) de llengua anglesa de l'alumnat de Catalunya en tots els nivells educatius avaluats

	Educació primària 2003	2n ESO 2001	4t ESO 2001	2n batxillerat 2000	2n batxillerat 2004
Comprensió oral	73%	55%	64%	52%	57%
Comprensió escrita	59%	52%	49%	56%	51%
Expressió escrita	42%	37%	44%	54%	47%
Expressió oral	—	53%	54%	56%	59%
Global (sense expressió oral)	61%	50%	51%	52%	51%

Els resultats obtinguts en cada una de les habilitats avaluades es poden relacionar amb els nivells establerts que corresponen a la certificació del nivell elemental de les EOI. Com que per assolir aquest nivell elemental cal superar, com a mínim, el 65% de la prova, la taula núm. 23 mostra el percentatge d'alumnat de 2n de batxillerat que superaria cadascuna de les habilitats avaluades segons aquest criteri.

El percentatge global d'encerts en llengua anglesa a 2n de batxillerat es mou al voltant del 50% i és inferior al resultat obtingut al final de l'educació primària.

Com es pot observar, el percentatge d'alumnat de 2n de batxillerat que superaria la nota de tall (65%) fixada en la certificació del nivell elemental de l'EOI no arriba en cap cas al 50%. I tampoc no ho fa en cap dels dos anys en què s'han aplicat les proves d'avaluació.

Taula 23 ■ Percentatge d'alumnat de 2n de batxillerat que superaria la certificació de nivell elemental de l'EOI

	2000	2004
Comprensió oral	24%	38%
Comprensió escrita	35%	30%
Competència gramatical	26%	24%
Expressió escrita	32%	27%
Expressió oral	41%	45%

Per a més informació, vegeu *La situació de la llengua anglesa a l'ensenyament no universitari de Catalunya* (Departament d'Ensenyament, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2003); *La llengua anglesa al batxillerat 2004. Avançament de resultats* (Quaderns d'avaluació, 2, abril 2005); *La situació de la llengua anglesa al batxillerat a Catalunya* (Departament d'Educació, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, 2005).

4. Conclusions

Les dades obtingudes en aquestes avaluacions posen de manifest que cal avançar en el disseny i l'elaboració d'uns instruments que reflecteixin de la manera més aproximada possible la realitat en tota la seva complexitat i riquesa. Cal avançar, també, en les tècniques d'anàlisi estadística dels resultats, cosa que és possible a mesura que es progressa en la cultura avaluativa.

En els propers estudis d'avaluació de les diferents etapes educatives es correlacionaran els resultats obtinguts en les diferents àrees amb variables sociolingüístiques i culturals de l'alumnat, així com amb variables de context escolar i de processos educatius dels centres per poder orientar millor les decisions generals de política educativa i les mesures específiques que poden prendre els centres educatius.

Les dades aportades aquí mostren que:

■ Llengua catalana

- Els resultats de llengua catalana obtinguts segons la teoria clàssica dels tests (TCT) mostren un percentatge global d'encerts similar al final de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria de l'alumnat de Catalunya.
- Els resultats de llengua catalana analitzats segons la teoria de resposta a l'ítem (TRI) –que situa l'alumnat en nivells de competència– situen un 69% de l'alumnat de primària en els dos nivells de competència intermedis.
- Els resultats de comprensió lectora en llengua catalana de l'estudi PISA 2003 situen un 59% de l'alumnat en els dos nivells de competència intermedis.
- Els resultats obtinguts en comprensió lectora en llengua catalana al final de l'educació secundària obligatòria es troben per sota de la mitjana de l'OCDE.

■ Llengua castellana

- Els resultats de llengua castellana obtinguts segons la TCT mostren un percentatge global d'encerts similar al final de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria de l'alumnat de Catalunya.
- Els resultats globals en llengua castellana (TCT) obtinguts per l'alumnat de Catalunya són inferiors als resultats globals obtinguts en llengua catalana, tant al final de l'educació primària com de l'educació secundària. En

El percentatge global d'encerts en llengua catalana al final de l'educació primària i de l'ESO és similar.

El coneixement de llengua castellana de l'alumnat de Catalunya és igual a la mitjana d'Espanya, tant al final de l'educació primària com al final de l'ESO.

canvi, la distribuci3 de l'alumnat en nivells de competència (TRI) evidencia que els resultats en llengua catalana i castellana són els mateixos al final de l'educaci3 primària.

- Els resultats globals en llengua castellana (TCT) obtinguts per l'alumnat de Catalunya són iguals als obtinguts per l'alumnat d'Espanya, tant al final de l'educaci3 primària com de l'educaci3 secundària obligat3ria. Els resultats de llengua castellana obtinguts segons la teoria de resposta a l'ítem (TRI) en l'educaci3 primària són iguals a Catalunya i a la resta d'Espanya.
- Comparats els resultats de competències bàsiques obtinguts per l'alumnat de primària i secundària, en l'educaci3 primària el percentatge d'encerts és superior en llengua catalana, mentre que en l'ESO és superior en llengua castellana.

■ Llengua anglesa

- Els resultats de llengua anglesa obtinguts segons la TCT mostren un percentatge d'encerts similar (excepte en l'expressi3 oral) de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya al final de l'educaci3 primària, amb resultats molt desiguals segons les habilitats avaluades.
- Els resultats de llengua anglesa obtinguts segons la TCT mostren un percentatge d'encerts similar de l'alumnat de Catalunya i d'Espanya en el 2n i 4t curs de l'educaci3 secundària obligat3ria, amb resultats molt desiguals segons les habilitats avaluades.
- Tant en l'educaci3 primària com en l'educaci3 secundària destaca en negatiu el percentatge d'encerts en expressi3 escrita, que és molt semblant a Catalunya i a Espanya.
- Tant a Catalunya com a Espanya, el percentatge global d'encerts al final de l'educaci3 primària i de l'educaci3 secundària obligat3ria es mou molt a prop del 50%, percentatge que és clarament inferior a l'obtingut en llengua castellana i catalana.
- L'alumnat de 2n de batxillerat (2000 i 2004) de Catalunya obté un percentatge d'encerts que també es mou al voltant del 50% en totes les habilitats de la prova. Al batxillerat no es donen les desigualtats de resultats entre les habilitats avaluades dels nivells inferiors.
- El percentatge d'alumnat de 2n de batxillerat (2000 i 2004) que obtindria la certificaci3 del nivell elemental de l'EOI oscil·la entre el 24% i el 45% segons l'habilitat avaluada.

El coneixement de l'anglès és similar a Catalunya i a Espanya, encara que el nivell de competència és notablement inferior a l'obtingut en les altres dues llengües.

La taula núm. 24 mostra les puntuacions globals obtingudes per l'alumnat de Catalunya i d'Espanya en percentatge d'encerts en llengua catalana, castellana i anglesa. La xifra correspon al percentatge d'encerts obtingut en la puntuació global de cada una de les proves.

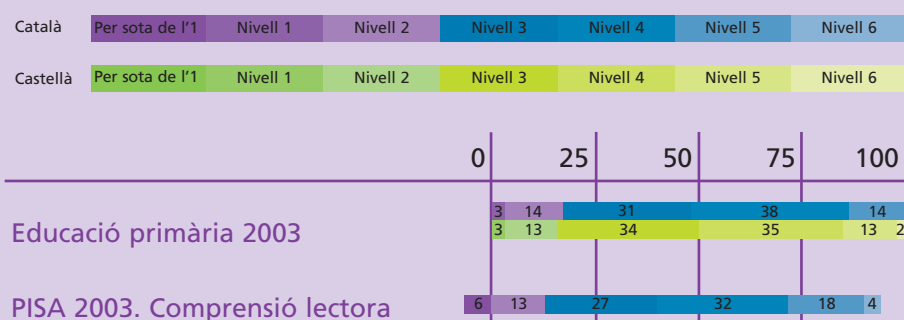
Taula 24 ■ Percentatges d'encerts en llengües a Catalunya i a Espanya

	Català	Castellà		Anglès	
		Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Educació primària 2003	72%	65%	65%	61%	—
Educació secundària obligatòria 2000 i 2001	70%	63%	64%	2n ESO = 50% 4t ESO = 51%	2n ESO = 48% 4t ESO = 49%
2n batxillerat 2004	—	—	—	51%	—

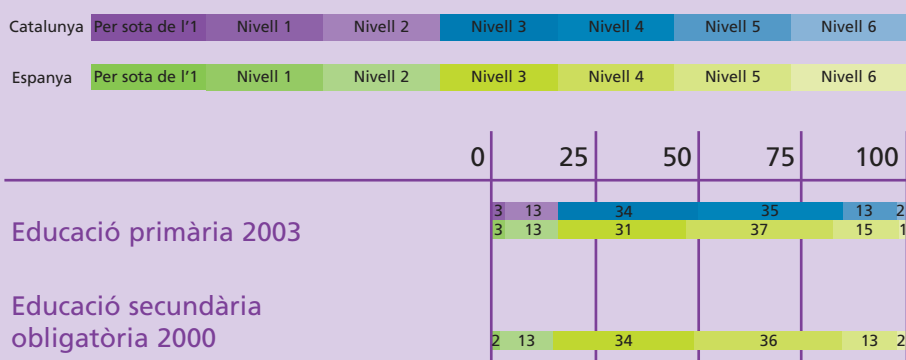
En resum, les dades de la taula núm. 24 i els gràfics núm. 18 i 19 mostren que el coneixement que té de la llengua castellana l'alumnat de Catalunya és igual al que té l'alumnat de tot l'Estat espanyol, tant al final de l'educació primària com al final de l'educació secundària obligatòria. El coneixement de l'anglès és similar a Catalunya i a Espanya, encara que el nivell és notablement inferior a l'obtingut en les dues altres llengües.

Pel que fa a la llengua catalana i castellana, una interpretació literal d'aquestes dades pot induir a creure que en les dues etapes educatives és superior el coneixement de la primera que de la segona. Cal ser prudent a l'hora de treure conclusions globals com aquesta perquè a banda que els ítems formulats en dues proves diferents no tenen sempre el mateix grau de dificultat, les proves de llengua catalana i castellana no són paral·leles sinó complementàries, cosa que pot justificar els resultats diferents obtinguts en una llengua o en l'altra. A més a més, les dades que fan referència a competències bàsiques (taula núm. 25) mostren que el coneixement del castellà és superior al del català, almenys en l'educació secundària obligatòria.

Gràfic 18 ■ Percentatges d'alumnat de Catalunya situat en els diferents nivells de competència en llengua castellana i catalana

Gràfic 19 ■ Percentatges d'alumnat d'Espanya i Catalunya situat en els diferents nivells de competència en llengua castellana

Taula 25 ■ Percentatges d'alumnat de Catalunya que assoleix les competències bàsiques en les diferents llengües

	Català		Castellà		Anglès	
	2001	2003	2001	2003		2003
Educació primària						
GLOBAL escrita	70%	76%	67%	75%		—
GLOBAL oral	88%	92%	78%	84%		—
Comprensió oral	—	—	—	—		86%
Expressió oral	—	—	—	—		82%
	2002	2004	2002	2004	2002	2004
Educació secundària obligatòria	62%	68%	73%	72%	55%	54%

No s'ha d'oblidar, tampoc, que els resultats de les avaluacions vénen sempre condicionats per les dades de context socioeconòmic i cultural que per raons d'espai no s'han inclòs aquí (es poden consultar en la bibliografia indicada a cada apartat). És evident que la realitat lingüística de Catalunya és complexa, rica i dinàmica: el sistema educatiu ha de tenir en compte cada vegada més la nova immigració present a les aules, així com la necessària potenciació de l'anglès en una societat globalitzada com la nostra.